

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2012

661/2012

Laki

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta

Annettu Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2012

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Kilpailu- ja kuluttajavirastoa koskevat säännökset

1 §

Toimiala

Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttamista, markkinoiden toimivuuden varmistamista, kilpailulain (948/2011) ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoa sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaamista varten on Kilpailu- ja kuluttajavirasto. Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on kuluttajasiames.

2 §

Tehtävät

Kilpailu- ja kuluttajavirasto:

1) tekee esityksiä ja aloitteita kilpailun edistämiseksi ja kilpailua rajoittavien säännösten ja määräysten purkamiseksi sekä kuluttajapolitiikan ja kuluttajansuojan kehittämiseksi;

2) huolehtii sille kilpailulaissa säädetyistä tehtävistä ja valvoo kilpailulain nojalla tehtyjen päätösten noudattamista;

3) edistää ja toteuttaa kuluttajavalistusta ja -kasvatusta;

4) tekee toimialaansa liittyviä tutkimuksia, selvityksiä ja vertailuja;

5) huolehtii muista sille säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä.

Kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä säädetään erikseen. Kuluttaja-asiamies voi tehdä esityksiä ja aloitteita lainsäädännön muuttamiseksi valvontatoiminnassaan havaitsemiensa puutteiden korjaamiseksi.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tehtävistä voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Johtaminen ja ratkaisuvälit

Kilpailu- ja kuluttajavirastoa johtaa pääjohtaja, jonka nimittää valtioneuvosto. Pääjohtaja vastaa viraston toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta.

Kilpailu- ja kuluttajavirastossa on lisäksi kaksi valtioneuvoston nimittämää ylijohantajaa, joista toinen johtaa kilpailuasioiden vastuualuetta ja toinen kuluttaja-asioiden vastuualuetta. Kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä.

Pääjohtaja ratkaisee Kilpailu- ja kuluttajavirastossa ratkaistavat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Pääjohtaja vahvistaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston työjärjestyksen.

Pääjohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka työjärjestyksen nojalla muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava. Pääjohtaja ei voi ottaa ratkaistavakseen kuluttaja-asiamiehelle säädettyjä valvonta-asioita.

Tarkempia säännöksiä johtamisesta ja ratkaisuvallasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Valvojen riippumattomuus

Kilpailu- ja kuluttajaviraston valvontatoiminnot on sekä kilpailuasioissa että kuluttajasioissa järjestettävä siten, että viraston ja kuluttaja-asiamiehen riippumattomuus ja puolueettomuus näille kuuluvien valvonta-tehtävien hoitamisessa on turvattu.

5 §

Neuvottelukunta

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla voi olla neuvottelukunta, jonka työ- ja elinkeinoministeriö asettaa.

Neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Velvollisuus antaa tietoja

Elinkeinonharjoittaja on velvollinen antamaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle kulutus-tavaroiden ja kuluttajapalveluiden vähittäismyyntihintoja koskevia tietoja 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tutkimuksia, selvityksiä ja vertailuja varten sekä kuluttaja-asiamiehelle tietoja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja valvontatehtäviä varten. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi määrätä tiedot annettaviksi myös aluehallintovirastoille.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja kuluttaja-

asiamies voivat asettaa tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon määräämisestä ja tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

7 §

Tehtävien tärkeysjärjestys

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttaja-asioissa ja kuluttaja-asiamiehen on erityisesti toimittava aloilla, joilla on kuluttajien kannalta huomattavaa merkitystä tai joilla voidaan olettaa yleisimmin esiintyvän ongelmia kuluttajan asemassa.

2 luku

Kuluttaja-asiamiestä koskevat erityiset säännökset

8 §

Tarkastusoikeus

Kuluttaja-asiamiehellä on oikeus tehdä tarkastus elinkeinonharjoittajan toimitiloissa, jos tarkastus on tarpeen kuluttajansuojalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten yhteistyöstä ("asetus kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä") annettussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2006/2004 tarkoitettun yhteisön sisäisen rikkomuksen selvittämiseksi tai lopettamiseksi. Tarkastusta ei kuitenkaan saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Poliisin on annettava kuluttaja-asiamiehelle virka-apua 1 momentissa tarkoitettun tarkastuksen tekemiseksi.

9 §

Kuluttaja-asiamiehen neuvotteluvollisuus

Havaitessaan elinkeinonharjoittajan ryhtyneen lainvastaiseen toimenpiteeseen kuluttaja-asiamiehen on pyrittävä saamaan elinkeinonharjoittaja vapaaehtoisesti luopumaan siitä. Tarvittaessa kuluttaja-asiamiehen on ryhdyttävä asian edellyttämiin pakkotoimiin tai saatettava asia tuomioistuimen käsiteltäväksi.

10 §

Kuluttaja-asiamiehen antama kielto

Jos kuluttaja-asiamiehellä on oikeus muun lain nojalla kieltää lainvastainen menettely, kielto määrätään tai annetaan väliaikaisena siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä kiellon asiassa, joka ei ole lain soveltamisen kannalta tai muuten merkitykseltään huomattava. Kielto raukeaa, jos se, jota kieltomääräys koskee, ilmoittaa annetussa vähintään kahdeksan päivän määräajassa päätöksen tiedoksisaannista kirjallisesti tai Kilpailu- ja kuluttajavirastossa suullisesti vastustavansa kiellon määräämistä.

Kuluttaja-asiamies voi antaa kiellon väliaikaisena, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely on asian laajuuden tai menettelyn nopean vaikutuksen johdosta tai muusta erityisestä syystä tarpeen estää kiireellisesti. Kuluttaja-asiamiehen on saatettava väliaikaista kieltoa koskeva määräyksensä kolmen päivän kuluessa sen antamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi uhalla, että kielto muuten raukeaa.

Kuluttaja-asiamies voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää markkinaoikeus.

11 §

Lausunnon pyytäminen

Ennen kuin kuluttaja-asiamies määrää 10 §:ssä tarkoitettun kiellon tai antaa sen väliaikaisena taikka saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hänen on pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto, jos asia koskee:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 45 §:ssä tarkoitettua Finanssivalvonnan valvottavaa, ulkomaista valvottavaa tai sen sivuliikettä taikka ulkomaista vakuutusdustajaa;

2) arvopaperimarkkina-laissa (495/1989) tarkoitettun arvopaperin markkinointia.

12 §

Ratkaisuvalta

Kuluttaja-asiamies voi siirtää ratkaisuvaltaa alaiselleen virkamiehelle asioissa, joissa

lain soveltamiskäytäntö on vakiintunut, sekä määrätä alaisensa virkamiehen käyttämään puhevaltaansa taikka avustamaan kuluttajaa tuomioistuimessa.

13 §

Kuluttajan avustaminen

Kuluttaja-asiamies voi avustaa tai määrätä alaisensa virkamiehen avustamaan kuluttajaa yksittäisen asian hoitamisessa, jos se on lain soveltamisen ja kuluttajien yleisen edun kannalta tärkeää tai jos elinkeinonharjoittaja ei noudata kuluttajariitalautakunnan päätöstä.

Kuluttaja-asiamies voi päättää, että 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kuluttajalle itselleen aiheutuvat tai hänen korvattavakseen tuomittavat vastapuolen oikeudenkäyntikulut maksetaan osittain tai kokonaan Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenoista.

Jos kuluttajan vastapuolena oleva elinkeinonharjoittaja 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa häviää asian oikeudenkäynnissä, hän on velvollinen korvaamaan valtiolle kuluttajan avustamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset samojen perusteiden mukaan kuin oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta asianosaisten kesken säädetään.

14 §

Ryhmävalitus

Kuluttaja-asiamies voi omasta aloitteestaan saattaa kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi ryhmävalituksena riita-asian, joka kuuluu lautakunnan toimivaltaan ja voidaan käsitellä ryhmävalituksena siten kuin kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007) säädetään.

15 §

Ryhmäkanne

Kuluttaja-asiamies voi panna vireille ryhmäkanteen siten kuin ryhmäkannelaissa (444/2007) tarkemmin säädetään.

16 §

Muutoksenhaku

Kuluttaja-asiamiehen päätökseen asiassa, joka kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan tai joka koskee 13 §:ssä tarkoitettua kuluttajan avustamista, 14 §:ssä tarkoitetun ryhmävalituksen tekemistä taikka 15 §:ssä tarkoitetun ryhmäkanteen nostamista, ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa säädetään.

3 luku

Voimaantulo

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2013.

Tällä lailla kumotaan kilpailuvirastosta annettu laki (711/1988) ja Kuluttajavirastosta annettu laki (1056/1998).

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2012

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

18 §

Siirtymäsäännökset

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jatkaa Kilpailuviraston ja Kuluttajaviraston toimintaa. Kilpailuvirastossa ja Kuluttajavirastossa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat ja virastojen voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Muussa laissa tai sen nojalla annetussa säädöksessä oleva viittaus tällä lailla kumotaviin kilpailuvirastosta annettuun lakiin ja Kuluttajavirastosta annettuun lakiin tarkoittaa tämän lain voimaan tultua viittausta tähän lakiin. Muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä oleva viittaus Kilpailuvirastoon tai Kuluttajavirastoon tarkoittaa tämän lain voimaan tultua viittausta Kilpailu- ja kuluttajavirastoon.

Ennen tämän lain voimaantumista voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Työministeri *Lauri Ihalainen*